PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd yn Ystafell Bwyllgora 1a, Neuadd y Sir, Rhuthun, Dydd Mercher, 4 Medi 2013 am 9.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Brian Blakeley, Stuart Davies, Martyn Holland, Gwyneth Kensler (Is-Gadeirydd), Jason McLellan (Cadeirydd) a/ac Paul Whitham.
Roedd y Cynghorydd M.Ll. Davies yn bresennol fel arsyllwr.

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Moderneiddio a Lles, Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd (GW), Pennaeth Archwilio Mewnol (IB), Pennaeth Cwsmeriaid ac Addysg (JW), Pennaeth Adnoddau Dynol Strategol (LA), y Prif Gyfrifydd (RW), Rheolwr y Gwasanaeth Adnoddau Dynol (CR), Swyddog Cwynion Corfforaethol (CO), Rheolwr Archwilio (BS), Cynrychiolwyr Swyddfa Archwilio Cymru (AV a GB), a'r Gweinyddwr Pwyllgorau (CIW).

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwr(wyr) Barbara Smith a/ac Julian Thompson-Hill

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Ni ddatganodd unrhyw Aelod gysylltiad personol neu sy'n rhagfarnu ar unrhyw fater sy'n cael ei ystyried yn y cyfarfod.

3 MATERION BRYS

Ni chodwyd unrhyw eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys dan Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION

Cyflwynwyd Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 3 Gorffennaf, 2013.

PENDERFYNWYD – *y dylid derbyn a chymeradwyo'r Cofnodion fel cofnod cywir.*

5 HUNANASESIAD Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Roedd yr adroddiad yn cyd-fynd â chyflwyniad y Pennaeth Archwilio Mewnol o hunanasesiad o wybodaeth, sgiliau a phrofiad y Pwyllgor Llywodraethu

Corfforaethol i gyflawni ei rôl yn effeithiol, a gynhaliwyd fel rhan o gynllun hyfforddiant Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Fel rhan o Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol y Cyngor, i sicrhau effeithiolrwydd y Pwyllgor Archwilio, cynhaliwyd hunanasesiad blynyddol gan Bwyllgorau Archwilio Awdurdodau Lleol i ganfod unrhyw wendidau, anghenion hyfforddi a datblygu. Bu'r ymdrech i gynnal yr hunanasesiad drwy holiadur yn aflwyddiannus a chadarnhawyd y byddai'r cyflwyniad yn cynnwys gofynion allweddol Pwyllgor Archwilio effeithiol a nodi unrhyw feysydd lle'r oedd angen Cynllun Gweithredu gwelliant.

Teimlai'r PAM y dylid ymateb i gwestiynau ynglŷn â lefel y sicrwydd y teimlai Aelodau fyddai ei angen fel Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Corfforaethol, ac a fyddai sicrwydd yn cael ei roi ac o ble a gan bwy.

Teimlai aelodau fod sicrwydd yn cael ei roi gan uwch swyddogion drwy ymateb i gwestiynau a gyflwynwyd yng nghyfarfodydd y Pwyllgor. Rhoddwyd tystiolaeth o gydymffurfiad a her gan Archwilio Mewnol ac Allanol ac asiantaethau eraill, ac eglurodd y PAM y byddai sicrwydd hefyd yn cael ei roi drwy'r Fframwaith Llywodraethu.

Awgrymodd y Cadeirydd y dylid ailadrodd y rhaglen hyfforddiant a roddwyd i Aelodau Etholedig yn dilyn etholiadau'r Cyngor Sir. Cytunodd y Pwyllgor y dylid cynnig sesiwn hyfforddiant gyffredinol i bob Aelod Etholedig ac y dylid cynnal sesiwn hyfforddiant uwch, ac y dylid ail gylchredeg canllaw hawdd y pecyn cyflwyno Aelodau. Awgrymodd Aelodau'r Pwyllgor hefyd y dylid darparu hyfforddiant i Aelodau newydd a benodwyd i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd B. Blakeley, cyfeiriodd y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democratiaeth (PGCD) at Gylch Gorchwyl y Pwyllgor a rhoddodd fanylion i'r Is-Gadeirydd am aelodaeth y Cyngor o'r Pwyllgor, a chadarnhaodd y gellid adolygu'r rhain.

Gyda chymorth cyflwyniad PowerPoint, cyfeiriodd y Pennaeth Archwilio Mewnol (PAM) at ofynion allweddol Pwyllgor Archwilio a nododd feysydd i'w gwella yn y cynllun gweithredu lle bod angen hynny.

Amlygodd y cyflwyniad feysydd yn ymwneud â:-

- Darparu sicrwydd.
- Fframwaith Llywodraethu.
- Partneriaethau.
- Archwilio Mewnol.
- Herio.
- Rheoli Risg.
- Twyll.
- Rheolaeth Ariannol.
- Archwilio Allanol.
- Gwybodaeth, cefnogaeth ac effeithiolrwydd y Pwyllgor.

Rhoddodd y swyddogion yr ymatebion a ganlyn i faterion a chwestiynau a godwyd gan Aelodau o'r Pwyllgor yn ystod y cyflwyniad:-

- Mynegodd y PAM ei bryderon ynglŷn â threfniadau Llywodraethu Partneriaethau a chadarnhaodd fod angen gwella rhai meysydd. Amlinellodd y gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd i ymateb i'r mater hwn a chyfeiriodd at ddechrau'r hyfforddiant Tystysgrif Llywodraethu Corfforaethol, y byddai'n cymryd rhan ynddo. Cyfeiriodd y Cynghorydd M. L. Holland at y risgiau posibl oedd yn gysylltiedig â gwaith partneriaeth, gan gyfeirio'n benodol at grwpiau a chyrff allanol sy'n derbyn arian gan y Cyngor.
- Mewn ymateb i gwestiwn gan Mr P. Whitham, cadarnhaodd y PAM y byddai'n archwilio darpariaeth hyfforddiant i swyddogion mewn perthynas â'r Fframwaith Bartneriaethau newydd.
- Cytunodd Aelodau y dylid cyflwyno adroddiad blynyddol, tebyg i'r un a gynhyrchwyd gan y Pwyllgorau Archwilio, yn manylu ar y gwaith a wnaed gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.
- Amlygodd Mr P. Whitham yr angen am ragor o fanylion mewn perthynas ag adroddiadau dilynol, cynnig eglurder mewn perthynas â chanrannau sicrwydd hanfodol a chyflwyniad amgen y Cynllun Gweithredu Llywodraethu Blynyddol a'r Datganiad Monitro Llywodraethu Blynyddol i gyfarfodydd y Pwyllgor.
- Cyfeiriodd y PAM at ddatblygiad Cynllun Sicrwydd Twyll a fyddai'n cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor. Cytunodd Aelodau y byddai swyddogion o adrannau allweddol a nodwyd yn cael eu gwahodd i gyfarfodydd y Pwyllgor.

Yn dilyn trafodaeth bellach:-

PENDERFYNWYD *– bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol:-*

(a) yn derbyn ac yn nodi cynnwys Cynllun Gweithredu'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol drafft.
(b) yn gofyn i sesiwn hyfforddiant gyffredinol gael ei darparu i bob Aelod etholedig, cyn cynnal sesiwn uwch i Aelodau o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.
(c) Yn cytuno fod copi o ganllaw hawdd y pecyn cyflwyno yn cael ei gylchredeg i Aelodau.
yn gofyn i adroddiad yn rhoi manylion am waith y Pwyllgor gael ei gyflwyno yn flynyddol, ac
(d) y Cynllun Sicrwydd Twyll yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor a bod swyddogion o'r adrannau allweddol a nodir yn cael eu gwahodd i fod yn bresennol.
(IB, GW ac RW i Weithredu)

6 DIWEDDARIAD CYLLIDEB

Roedd adroddiad gan y Pennaeth Cyllid ac Asedau, a oedd yn rhoi diweddariad ar y sefyllfa ddiweddaraf o ran y broses o bennu cyllideb y Cyngor ar gyfer 2014/15, wedi'i gylchredeg yn barod.

Roedd y mwyafrif o gyllid y cyngor, oddeutu 78%, yn dod gan Lywodraeth Cymru trwy'r Grant Cynnal Refeniw ac ailddosbarthu'r Trethi Annomestig Cenedlaethol. Yn 2013/14, y setliad terfynol ar gyfer Sir Ddinbych oedd £150.821 miliwn. Roedd gweddill y cyllid yn cael ei ddarparu drwy Dreth y Cyngor, £40.7 miliwn yn y gyllideb yn 2013/14. Roedd effaith y symudiad ar y setliad yn cael effaith llawer mwy arwyddocaol na symudiad ar lefelau Treth y Cyngor.

Rhoddodd y Prif Gyfrifydd (PG) gyflwyniad yn canolbwyntio ar yr adroddiad, a gylchredwyd gyda phapurau'r cyfarfod, a fyddai'n cael ei gyflwyno i'r Cyngor ar 10 Medi, 2013. Roedd adroddiad wedi'i gyflwyno ym mis Mehefin, 2013 yn amlinellu rhagdybiaethau mewn perthynas â setliad cyllideb refeniw bosibl y Cyngor a'r goblygiadau ariannol posibl. Nes y cyhoeddwyd y Setliad Llywodraeth Leol Drafft ym mis Hydref, byddai'r sefyllfa yn aneglur er bod popeth yn awgrymu y byddai'r setliad yn un gwael, gyda'r CLILC wedi argymell y dylai Cynghorau ragdybio gostyngiad o -4% yn 2014/15. Eglurodd y PG fod gormod o ansicrwydd yn parhau i roi union ffigwr ond pe bai gostyngiad i setliad refeniw'r Cyngor ar lefel o -4% a phe bai effaith y newid yn sgil y cyfrifiad yn cael ei weithredu ym mlwyddyn un, yna ni fyddai rhagdybiaeth cynllunio o ostyngiad o rwng £8-9m yn bosibilrwydd afresymol. Bydd y cyngor hefyd yn wynebu pwysau chwyddiant mewn meysydd fel tâl, pensiynau, ynni a phwysau o ran y galw am wasanaethau.

Mewn ymateb i'r setliad gwael tebygol, mae pob gwasanaeth yn gwneud cynnydd wrth ddynodi cynigion ar gyfer arbedion ar gyfer y tair blynedd nesaf. Byddai cynigion newydd i arbed, gyda thri gwasanaeth yn dal i'w hadolygu, yn cael eu hystyried ym mis Medi gyda'r Aelodau Arweiniol perthnasol cyn eu cyflwyno i aelodau etholedig mewn gweithdy ym mis Hydref.

Mae'r broses Herio Gwasanaethau ar gyfer 2012/13 a 2013/14 wedi dynodi arbedion posibl o £1.716m ar gyfer 2014/15. Roedd y cynigion wedi'u hystyried yn fanwl yn y cyfarfodydd Herio Gwasanaethau ac wedi'u cadarnhau mewn cyfarfodydd diweddar gyda Phenaethiaid Gwasanaeth. Roedd y cynigion arbed wedi'u cynnwys yn Atodiad 1 ac wedi'u disgrifio fel Cam 1 y broses o gyflawni targed a allai fod yn arwyddocaol ar gyfer 2014/15.

Mae'r adroddiad i'r Cyngor wedi dynodi arbediad o £1.7m gyda £782k ohono wedi'i gynnig gan wasanaethau a £963k ohono yn arbedion wedi'u harwain yn gorfforaethol, gyda £663k ohono'n cael ei gyflawni gan wasanaethau. Roedd y cynigion ar gyfer arbedion 2014/15 eisoes wedi eu hystyried mewn cyfarfodydd herio gwasanaeth yn 2011 ac yn 2012 ac wedi'u cynnwys fel rhan o'r targedau tair blynedd a ddynodwyd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Bydd cytundeb ffurfiol o'r arbedion sydd eisoes wedi eu dynodi'n caniatáu i ymdrechion gwleidyddol a chorfforaethol ganolbwyntio at y dasg heriol o osod gweddill y gyllideb ar gyfer 2014/15.

Mae'r arbedion corfforaethol a amlygwyd fel Moderneiddio'r Cyngor yn rhan o darged i gyflawni gwerth £3.0 miliwn o arbedion yn y 3 blynedd nesaf wrth ddatblygu prosiectau i gyflawni arbedion effeithlonrwydd a meithrin cymhwysedd mewn gwasanaethau. Mae sawl prosiect effeithlonrwydd yn cael eu datblygu, gan gynnwys buddsoddi mewn Rheoli Dogfennau a Chofnodion Electronig a Chofrestr Anfonebau Ganolog a phrosiectau eraill sy'n cynyddu'r defnydd o dechnoleg er mwyn cyflawni arbedion trwy leihau'r angen i deithio, cynyddu hyblygrwydd a

gweithredu systemau gweinyddol mwy effeithlon. Yn y pen draw bydd targedau arbedion moderneiddio yn cael eu cyflawni gan y gwasanaethau.

Mae’r grynodeb o Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb cam 1 rhaglen effeithlonrwydd 2014/15 mewn perthynas ag effaith y cynigion arbed wedi’i chynnwys yn Atodiad 2.

Mynegwyd pryderon ynglŷn ag effaith pobl nad ydynt yn talu treth y cyngor mewn perthynas â chanlyniad data’r cyfrifiad a gynhyrchwyd, gan gyfeirio’n benodol at boblogaeth symudol sy’n byw mewn carafanau neu gartrefi gwyliau. Amlinellodd y PG y rhesymau dros yr amrywiad yn ffigyrau’r cyfrifiad a chadarnhaodd fod Cymdeithas Trysoryddion Cymru yn cynnal trafodaethau gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLlLC), sy’n ceisio sicrhau lliniariad mewn perthynas ag effaith y ffigyrau, ac amlygodd y posibilrwydd y byddai angen diwygio ffigyrau’r setliad. Cytunodd y PG y gellir rhoi manylion y trafodaethau gyda CLlLC ac ymatebodd i bryder a fynegwyd gan Mr P. Whitham ynglŷn â’r risgiau posibl oedd ynghlwm â hyn. Eglurodd fod eitem sefydlog ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol ynglŷn â gosod cyllideb gytbwys, a chytunodd i roi rhagor o wybodaeth i Mr Whitham ar y mater hwn. Rhoddodd yr PGCD fanylion am yr eitem ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol, a chadarnhaodd y PAM y byddai Archwilio Mewnol yn archwilio’r camau sy’n cael eu cymryd ac yn adrodd ar eu cynnydd.

Awgrymodd y Cynghorydd G.M. Kensler y byddai’n bwysig archwilio uchelgeisiau'r Cyngor yn fanwl cyn gosod y praesept treth y cyngor, a sicrhau gymaint â phosibl o gyllid allanol a manteisio ar unrhyw grantiau sydd ar gael.

Mynegodd y Cynghorydd M.Ll. Davies y farn y dylid darparu rhagor o fanylion mewn perthynas â cholli incwm yn deillio o gau amryw o gyfleusterau’r Cyngor. Cytunodd y PG i gynnig ymateb i’r Cynghorydd B. Blakeley ynglŷn â cholli incwm yn sgil cau’r maes parcio ar Stryd y Cei.

Cyfeiriodd y Cynghorydd S.A. Davies at estyniad yr AHNE a mynegodd y farn y dylai ei haelodaeth gynnwys dau Aelod Ward Llangollen.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cadeirydd, rhoddodd y PG fanylion yr arbedion ar y gyllideb ac arbedion effeithlonrwydd fyddai’n cael eu creu mewn perthynas â chynlluniau tymor canolig a hir o safbwynt prosiectau cydweithio a phartneriaethau. Cadarnhaodd nad oedd unrhyw gynlluniau partneriaeth o bwys wedi’u cynllunio ar hyn o bryd mewn perthynas â gostyngiadau yn y gyllideb.

PENDERFYNWYD - *bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn nodi’r sefyllfa ddiweddaraf a'r camau bwriedig nesaf ac yn ystyried y cynigion ar gyfer arbedion sy’n mynd ger bron y Cyngor Sir i’w cymeradwyo’n ffurfiol.*

7 ADOLYGIAD/DIWEDDARIAD RHEOLI TRYSORLYS 2012/13

Roedd copi o adroddiad gan y Pennaeth Cyllid ac Asedau wedi’i gylchredeg o'r blaen.

Roedd Atodiad 1 Adroddiad Rheoli Trysorlys (RhT) Blynyddol 2012/13, yn amlinellu gweithgarwch buddsoddi a benthyg y Cyngor yn ystod 2012/13. Roedd yn rhoi manylion am yr hinsawdd economaidd ar y pryd hwnnw ac yn nodi sut y cydymffurfiodd y Cyngor â'i Ddangosyddion Darbodus. Roedd Atodiad 2, Diweddariad RhT, yn manylu ar weithgarwch RhT y Cyngor yn ystod 2013/14.

Eglurodd y Prif Gyfrifydd fod RhT yn cynnwys rheoli benthyca, buddsoddiadau a llif arian y Cyngor, gydag oddeutu £0.5bn yn llifo drwy gyfrifon banc y Cyngor yn flynyddol. Swm y benthyciadau cyfredol oedd £133.26m, gyda thâl cyfradd llog blynyddol cyfartalog o 5.77%. Ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn byddai gan y Cyngor rwng £20-£35m i'w fuddsoddi a oedd ar hyn o bryd yn ennill 0.80% ar gyfartaledd.

Craffwyd ar lywodraethiant y RhT gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol (PLlC) a oedd yn derbyn dau ddiweddariad y flwyddyn ar weithgarwch RhT ac wedi adolygu'r Adroddiad RhT blynyddol ar gyfer 2012/13. Roedd y tîm RhT yn darparu adroddiadau a hyfforddiant i'r PLlC yn unol â'r amserlen oedd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad. Roedd rhaid i'r PLlC feddu ar lefel penodol o ddealltwriaeth o'r broses RhT a gyflawnwyd drwy gael diweddariadau a sesiynau hyfforddi rheolaidd. Roedd swyddogaeth y PLlC yn cynnwys deall y Dangosyddion Darbodus, effaith benthyca ar y sefyllfa refeniw, sbardunau ehangach yn effeithio ar weithgarwch RhT y Cyngor a sicrhau bod y Cyngor yn gweithredu mewn modd darbodus o safbwynt ei weithgareddau RhT.

Pwrpas yr Adroddiad RhT Blynyddol, Atodiad 1, oedd:

- cyflwyno manylion cyllid cyfalaf, benthyca, ad-drefnu dyledion a thrafodion buddsoddi yn 2012/13.
- adrodd ar oblygiadau risg penderfyniadau a thrafodion trysorlys.
- cadarnhau cydymffurfiad â therfynau trysorlys a Dangosyddion Darbodus.

Roedd y Diweddariad RhT, Atodiad 2, yn rhoi manylion y canlynol:-

- Amgylchedd economaidd allanol.
- Risgiau.
- Gweithgarwch.
- Rheolaeth.
- Gweithgarwch yn y dyfodol.

Cyfeiriodd y Prif Gyfrifydd at y pedwar prif ysgogwr twf ac eglurodd fod hyder defnyddwyr wedi arwain at rywfaint o dwf yn ddiweddar. Dywedodd wrth Aelodau y byddai penderfyniadau buddsoddi a benthyca da yn caniatáu cyfeirio adnoddau ychwanegol at wasanaethau eraill y Cyngor, a chadarnhaodd fod y Cyngor wedi ymgynghori â'u hymgynghorwyr trysorlys, Arlingclose Ltd. Amlinellwyd trefniadau monitro a rheoli risgiau i'r Cyngor yn yr adroddiad. Fodd bynnag, mae'n amhosib dileu'r risgiau hyn yn llwyr. Caiff strategaeth a threfnau RhT y Cyngor eu harchwilio'n flynyddol a bu'r adolygiad diweddaraf o'r archwiliad mewnol yn gadarnhaol ac nid oedd unrhyw faterion sylweddol yn codi.

Gwnaed cyfeiriad at ddiddymu'r System Cymhorthdal Tai yng Nghymru. Roedd Llywodraeth Cymru wedi trafod fod y Trysorlys yn rhoi swm iddynt am adael y System Gymhorthdal, ac effaith hyn ar Sir Ddinbych fyddai swm cyfalaf o £40m a fyddai'n cael ei fenthyca ar ddyddiad penodol. Eglurodd y Prif Gyfrifydd y byddai'r swm am adael y system yn well cytundeb na'r System Gymhorthdal.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd G.M. Kensler, crynhodd y Prif Gyfrifydd fod effaith rhent yn ymddangos ar y Cyfrifon Refeniw Tai ac amlinellodd y camau sy'n cael eu cyflwyno i fynd i'r afael â'r mater.

PENDERFYNWYD *– bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn nodi:-*

(a) perfformiad swyddogaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor yn ystod 2012/13 a'i gydymffurfiaeth â'r Dangosyddion Darbodus, fel yr adroddwyd yn Adroddiad Rheoli Trysorlys Blynyddol 2012/13, a'r

(b) diweddariad Rheoli Trysorlys.

8 ADRODDIAD CWYNION BLYNYDDOL

Roedd copi o adroddiad gan y Pennaeth Cwsmeriaid ac Addysg (PCA), sy'n rhoi trosolwg o gwynion, canmoliaethau ac adborth a dderbyniwyd gan Sir Ddinbych yn ystod y cyfnod o 01.04.12 tan 31.03.13, wedi'i gylchredeg gyda phapurau'r cyfarfod.

Cyflwynodd y PCA yr adroddiad a chadarnhaodd y byddai aelodau'r cyhoedd yn cael eu hannog i anfon cwynion. Eglurodd na ddylid ystyried y nifer o gwynion a dderbyniwyd yn beth negyddol gan fod hwn yn fodd o dderbyn gwybodaeth ddefnyddiol y gellid ei defnyddio i wella safon y gwasanaethau a ddarparwyd. Mynegodd y Cynghorydd M.L. Holland ei gefnogaeth i'r polisi ac amlygodd y rhinweddau o ran rhoi cyfle a dull o ddadansoddi cwynion a dderbyniwyd.

Roedd yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r nifer a'r math o adborth a dderbyniwyd yn ystod 2012/13, gwybodaeth ynglŷn ag adroddiad blynyddol a llythyr ategol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a manylion datblygiad polisi yn y dyfodol a fyddai'n effeithio ar 'Eich Llais'. Clywodd Aelodau fod y polisi wedi'i hyrwyddo a'i gyhoeddi fel 'Eich Llais'.

Roedd y penawdau ar gyfer 2012/13 wedi'u rhestru yn Atodiad 1 yr adroddiad:-

- Roedd nifer yr adborth a gofnodwyd wedi cynyddu o'i gymharu â 2011/12:
  - cwynion o 12%, o 587 i 660
  - canmoliaethau o 88%, o 436 i 820
  - nid oedd newid o ran awgrymiadau ar 16 o awgrymiadau

- Cynyddodd y nifer o gwynion a ddeliwyd yn llwyddiannus â nhw ar gam 1 i 94.2%, cynnydd o 2.6% ers y llynedd.
- Roedd nifer y cwynion y deliwyd â nhw o fewn y terfynau amser yn parhau i wella, gan gyflawni 91%, er na chyflawnwyd y targed corfforaethol o 95%.

- Roedd 51% o'r holl gwynion wedi'u cadarnhau neu eu cadarnhau'n rhannol, cynnydd o 13% ers y llynedd.

Nododd Aelodau fod 38 o gwynion wedi'u gwneud i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Roedd y nifer hwn yn uwch na'r cyfartaledd o 25 ar gyfer Awdurdodau Lleol Cymru, ac roedd y manylion wedi'u cynnwys yn Atodiad 2.

Roedd tri adroddiad Adran 21 wedi'u rhoi. Rhoddwyd yr adroddiadau hyn pan fod corff cyhoeddus yn cytuno i weithredu unrhyw argymhellion a wnaed gan yr Ombwdsmon. Cafwyd cadarnhad ei fod yn fodlon nad oedd lles y cyhoedd wedi'i gynnwys. Roedd crynodebau o'r adroddiadau wedi'u cynnwys fel Atodiad 3.

Cafwyd llai o gwynion ynglŷn ag Aelodau yn mynd yn groes i'r cod ymddygiad. Derbyniwyd 4 yn 2012/13 o'i gymharu â 9 a dderbyniwyd yn 2011/12.

Roedd amlinelliad o'r newidiadau bwriedig i 'Eich Llais' wedi'i gynnwys yn Atodiad 4. Cyfeiriwyd at y diwygiad i 'Eich Llais' a oedd yn ymgorffori'r polisi cwynion, canmoliaethau ac adborth.

Roedd manylion y broses ymgynghori wedi'u hymgorffori yn yr adroddiad ac yn cynnwys:-

- Rhoi gwybod yn fisol i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth.
- Adroddiadau Chwarterol i'r Pwyllgor Archwilio Perfformiad.
- Rhoi gwybod yn flynyddol i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.
- Ymgynghori gyda'r Gwasanaethau Cyfreithiol a swyddogion cwynion y gwasanaethau ynglŷn â newidiadau i 'Eich Llais'.

Mewn ymateb i gwestiynau gan y Cadeirydd a'r Cynghorydd S.A. Davies, rhoddodd y PCA fanylion ymgysylltiad a rhan Aelodau yn y broses gwynion, ac amlinellodd y dull wedi'i gydlynu a fabwysiadwyd ar gyfer delio â chwynwyr blinderus posibl, a oedd yn cynnwys enwebu swyddog penodol i ddelio â mater penodol.

Mewn ymateb i gwestiynau gan Mr P. Whitham, eglurwyd fod adroddiadau yn cael eu cyflwyno yn fisol i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgorau Archwilio a gellid eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor. Roedd cwynion yn ymwneud ag ysgolion, gan gyfeirio'n benodol at dderbyniadau ysgol, yn cael eu monitro gan yr ysgolion a chytunwyd y gellid darparu gwybodaeth ar dueddiadau'n ymwneud â blynyddoedd blaenorol ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor a'u cynnwys mewn adroddiadau yn y dyfodol.

***PENDERFYNWYD** – fod:-*

(a) y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn ac yn nodi'r newidiadau a arweiniodd at y polisi cwynion, canmoliaethau diwygiedig – 'Eich Llais', a
(b) darparu gwybodaeth ar dueddiadau yn ymwneud â blynyddoedd cynt i Aelodau'r Pwyllgor a'u cynnwys mewn adroddiadau yn y dyfodol.
(JW i Weithredu)

9 POLISI A PHANEL DIOGELU CORFFORAETHOL BWRIEDIG

Roedd copi o adroddiad gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Moderneiddio a Lles (CCMLl) (cylchredwyd yn flaenorol) ar y cynnig i fabwysiadu Polisi Diogelu Corfforaethol a sefydlu Panel Diogelu Corfforaethol (PDC) Aelodau/Swyddogion ar y cyd.

Eglurodd y CCMLl nad oedd y prif gyfrifoldeb i'w gyflawni, ar draws sefydliad amlswyddogaeth cymhleth erioed wedi derbyn adnoddau ar wahân. Mae sawl adroddiad awdurdodol olynol dros y 10 mlynedd diwethaf gan gynnwys Waterhouse, Laming, Sir Benfro wedi ei gwneud yn hollol glir bod heriau i gadernid trefniadau diogelu yn codi mewn amryw o wahanol lefydd, a bod rhaid i ddiogelu fod yn "Fater i Bawb".

Amlinellwyd ymagwedd ragweithiol Sir Ddinbych i sicrhau cydymffurfiad â'i gyfrifoldebau diogelu yn yr adroddiad. Eglurwyd, er iddynt ymdrin â hyn mewn amryw o wahanol ffyrdd, ni all Sir Ddinbych fod yn hyderus bod arfer diogelu cadarn wedi'i chynnwys yn holl swyddogaethau'r Cyngor. Roedd manylion ynglŷn â datblygiad yr ymagweddau a fabwysiadwyd i gynnal proffil corfforaethol a throsolwg ar gyfer materion diogelu wedi'u rhoi mewn manylder.

Roedd Polisi a Chanllawiau Diogelu Corfforaethol drafft wedi'u seilio i raddau helaeth ar yr hyn a fabwysiadwyd yn ddiweddar yng Ngwynedd yn dilyn Arolwg Estyn ac yn sgil gofynion a amlinellwyd gan yr Arolygiaeth, oedd wedi'u cylchredeg gyda'r adroddiad. Byddai'r cynnig a gyflwynwyd yn cynnig datblygiad rhesymegol i'r gwaith rydym wedi'i wneud eisoes gyda'r Fframwaith Atebolrwydd Corfforaethol ac ar y Cynllun Gweithredu Diogelu Corfforaethol. Nod y polisi a'r canllawiau fyddai sefydlu dull strwythuredig ar gyfer sicrhau bod diogelu yn fater sy'n cael ei ystyried gan bob gwasanaeth yn y Cyngor, yn ogystal â gan bob aelod etholedig.

Agweddau allweddol y polisi a'r canllawiau yw bod:-

- plant ac oedolion yn cael eu cynnwys.
- roedd yn seiliedig ar ddiogelu, ac nid amddiffyn yn unig.
- mae'n cynnwys y syniad bod Rheolwyr Dynodedig ym mhob gwasanaeth yn ymdrin â materion diogelu (ar ôl cael yr hyfforddiant priodol).
- daw rheolwyr dynodedig ynghyd gydag uwch swyddogion ac Aelodau Arweiniol i ffurfio Panel Diogelu Corfforaethol (PDC) sy'n atebol i'r Cabinet. Disgwylir i'r PDC lunio Adroddiad Blynyddol ar gyfer rhoi gwybod yn fewnol a rhoi gwybod i'r BLIDP.
- byddai disgwyl i bob gwasanaeth sefydlu polisïau a threfnau diogelu sy'n ymdrin â'u maes busnes nhw.
- byddai cyfrifoldebau Aelodau Etholedig yn cael eu cynnwys.
- byddai'n cynnwys data craidd er mwyn rhoi gwybod. Byddai hyn yn cynnwys rhai o'r Dangosyddion Perfformiad arferol a data AD allweddol (gwiriadau CRB, cydymffurfio â geirdaon a chanran y cynghorwyr sydd wedi derbyn hyfforddiant diogelu). Byddai rhywfaint o orgyffwrdd yma gyda rhoi gwybod am y Cynllun Corfforaethol a bydd angen i'r data esblygu i sicrhau ei fod yn ychwanegu gwerth at drefnau rhoi gwybod presennol.

Mae'r atodiadau'n rhoi manylion pellach yn ymwneud â:-

- gwybodaeth sylfaenol am arwyddion o gamdriniaeth a llwybrau atgyfeirio – sy'n cysylltu â threfnau diogelu plant ac oedolion.
- adran ddefnyddiol ar y Cod Ymddygiad a threfnau Gweithio Diogel.
- adran yn amlinellu'r gefnogaeth o ran hyfforddiant a fyddai'n cael ei gynnig i ddechrau, y byddai angen eu datblygu dros amser.
- croesgyfeirio gyda'n Polisïau Recriwtio Diogel (Adnoddau Dynol).
- canllawiau i gynghorwyr ar gyswllt diogel.
- ymdrin â honiadau o gamdriniaeth broffesiynol gan gynnwys cysylltiadau â threfnau diogelu plant ac oedolion.

Teimlwyd y byddai'r pecyn yn cynnig dull credadwy o wneud diogelu'n realiti fel pryder corfforaethol, a byddai'n meithrin agwedd gyson ac atebolrwydd ac yn cael ei deilwra i'r materion sy'n wynebu gwasanaethau penodol. Roedd y prif oblygiadau o ran cost, a fyddai'n driphlyg, wedi'u hamlinellu yn yr adroddiad. Rhoddwyd cadarnhad y gallai mabwysiadu trefniadau'r Polisi a'r Panel gynnig goblygiadau positif yn enwedig ar gyfer pobl hŷn a phobl anabl, ac na nodwyd unrhyw oblygiadau negyddol.

Er bod y canllawiau'n brin ar hyn o bryd, clywodd y pwyllgor fod AD yn cyflawni gwaith i gynhyrchu polisi ar y defnydd o gyfryngau cymdeithasol. Cadarnhaodd y CCMLl y byddai cylch y gwaith pellach yn y maes hwn yn cael ei ymgorffori yng nghylch gorchwyl y PDC. Dywedodd y PGCD wrth y Pwyllgor fod CLlLC wedi cynhyrchu canllawiau ar ddefnydd Aelodau Etholedig o gyfryngau cymdeithasol a allai fod o gymorth.

Mewn ymateb i'r pryder a ganlyn a fynegwyd gan Mr P. Whitham:-

- cytunodd y CCMLl y dylid newid Atodiad 7 i gynnwys cyfeiriad at y ffaith y byddai'r Cabinet yn derbyn Adroddiad Blynyddol gan y PDC.
- yr angen i adolygu'r Polisi a'r Canllawiau yn rheolaidd, a chynnwys cyfnod adolygu penodol o fewn y Cylch Gorchwyl.
- nid oes cyfeiriad yn y Cylch Gorchwyl at y ffaith fod y PDC yn monitro cynnydd technoleg.

Eglurodd y CCMLl na ellid mynd i'r afael â'r materion a godwyd a bod rôl y PDC yn cynnwys canfod unrhyw fylchau posibl yn y Polisi.

Mynegodd y Cynghorydd M.L. Holland y farn y dylai presenoldeb yn y sesiynau hyfforddiant Diogelu fod yn orfodol. Fodd bynnag, teimlai'r Cynghorydd S.A. Davies y dylai'r penderfyniad i fynd i sesiynau hyfforddi o'r fath barhau i fod yn nwylo'r Aelod dan sylw.

Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, cytunodd Aelodau y byddai'r Polisi a'r Panel Diogelu yn cael eu hadolygu wedi 3 blynedd.

PENDERFYNWYD *– fod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn cytuno:-*

(a) mabwysiadu'r Polisi Diogelu Corfforaethol.
(b) sefydlu Panel Diogelu Corfforaethol gyda chylch gorchwyl fel sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad, yn amodol ar y newidiadau a awgrymwyd, a

(c) *adolygu'r Polisi a'r Panel Diogelu ar ôl 3 blynedd.*
(SE i Weithredu)

10 CYNLLUN GWEITHREDU'R FFRAMWAITH LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Roedd copi o adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol (PGAM) ar Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol (FfLlC) y Cyngor, a oedd yn rhoi manylion y cynllun gweithredu newydd oedd yn deillio o'r adolygiad o Fframwaith Lywodraethu'r Cyngor a Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLlB) 2012/13, wedi'i gylchredeg gyda'r papurau ar gyfer y cyfarfod.

Monitrodd y PLlC gynllun Gweithredu'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol (FfLlC) yn rheolaidd fel rhan o drefniadau llywodraethu cyffredinol y Cyngor i sicrhau fod y Cyngor yn cyflwyno'r gwelliannau sydd angen yn effeithiol. Roedd FfLlC y Cyngor yn cynnwys asesiad blynyddol o drefniadau llywodraethu'r Cyngor a Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn amlygu unrhyw wendidau llywodraethu arwyddocaol. Roedd y Fframwaith yn amlygu meysydd pellach oedd angen eu gwella, er nad oeddynt yn wendidau sylweddol.

Grŵp Llywodraethu'r Cyngor oedd yn rheoli proses y FfLlC a datblygiad y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn barhaus yn ystod y flwyddyn ariannol. Roedd aelodaeth y Grŵp yn cynnwys:-

- Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
- Is-Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
- Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd
- Pennaeth Cynllunio Busnes a Pherfformiad
- Pennaeth Cyllid ac Asedau
- Pennaeth Archwilio Mewnol

Roedd y Grŵp wedi datblygu'r Cynllun Gweithredu drafft oedd wedi'i gynnwys fel Atodiad 1. Ar hyn o bryd, roedd gan y Cynllun Gweithredu amlinellol sawl cyfrifoldeb, terfyn amser a diweddariadau cynnydd nad oedd wedi'u cwblhau a byddai'r rhain yn cael eu hychwanegu cyn y diweddariad nesaf a'u cynnal yn rheolaidd.

Rhoddodd y PAM grynodeb fanwl o Atodiad 1 a chyfeiriodd at y Materion Llywodraethu Sylweddol yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol 2012/13. Cyfeiriwyd yn benodol at yr angen i AD Strategol gyflwyno gwelliannau yn dilyn adroddiad Archwilio Mewnol negyddol, yr angen i wella ein trefniadau llywodraethu gwybodaeth, rheoli asedau gwybodaeth a'r modd yr hyfforddwyd gweithwyr ac aelodau etholedig mewn gofynion Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth.

Yn dilyn trafodaeth bellach:-

PENDERFYNWYD *– fod:-*

(a) y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn ac yn nodi cynnwys Cynllun Gweithredu drafft y Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol.
(b) yn cytuno i gynnwys colofn ychwanegol yn nodi terfynau amser yn ymwneud â blynyddoedd cynt, ac
(c) yn gofyn i Aelodau'r Pwyllgor dderbyn gwybodaeth am ddyddiadau cyflwyno'r canlynol:

- *ail-lansiad y Fframwaith Bartneriaeth.*
- *dyddiad y Polisi Atal Twyll a Llygredd.*
- *diweddaru'r Rheoliadau Ariannol.*
- *diweddaru'r Polisi Rhannu Pryderon.*

(IB i Weithredu)

11 ADRODDIAD ARCHWILIAD MEWNOL ADNODDAU DYNOL STRATEGOL

Roedd copi o adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol (a gylchredwyd eisoes) yn amlinellu'r cynnydd o fewn Adnoddau Dynol Strategol ar y Cynllun Gweithredu oedd wedi'i gynnwys yn yr adroddiad Archwilio Mewnol ym fis Hydref, 2012.

Roedd y PLIC wedi monitro cynnydd ar weithredu'r camau gwella a nodwyd gan AD Strategol o ganlyniad i adolygiad Archwilio Mewnol. Roedd Archwilio Mewnol wedi adolygu sawl maes o fewn AD Strategol yn ystod 2012/13, gan ryddhau eu hadroddiad ym mis Hydref, 2012. Cododd y cynllun gweithredu o fewn yr adroddiad 11 o faterion, ac roedd AD Strategol wedi dynodi 45 o weithredoedd mewn ymateb iddynt a fyddai'n cael eu cyflwyno o fewn gwahanol derfynau amser. Cynhaliodd Archwilio Mewnol adolygiad dilynol ar y cynllun gweithredu ym mis Chwefror, 2013 a'u canfyddiad oedd, er bod rhywfaint o gynnydd wedi bod, roedd lefel y cynnydd yn "siomedig o araf" a gwnaed cais am adroddiad cynnydd pellach.

Nododd AD Strategol gynnydd arwyddocaol. Fodd bynnag, er bod camau penodol a nodwyd yn y cynllun gweithredu wedi'u cwblhau, roedd y PAM wedi awgrymu na ellid gwybod eto pa mor effeithiol y bu'r camau hyn wrth fynd i'r afael â'r materion yn yr adroddiad Archwilio Mewnol. Roedd y ddau wasanaeth wedi cyfarfod i drafod y materion oedd yn weddill ac wedi cytuno gweithio'n agosach at ei gilydd i gynnig sicrwydd i'r PAM fod gwelliannau'n cael eu gwneud a'u bod yn mynd i'r afael â materion yn effeithiol.

Eglurwyd fod AD Strategol yn mynd drwy gyfnod o newid a gwelliant arwyddocaol ac y byddai'r camau oedd wedi'u tafod yn yr adroddiad yn rhan o gynllun gweithredu mwy ar gyfer gwella, ac roedd y prosiect yn cael ei reoli drwy broses methodoleg rheoli prosiect y Cyngor ar Verto.

Roedd tabl yn nodi'r sefyllfa ddiweddaraf ar gyfer pob un o'r 45 o weithredoedd a nodwyd gan AD Strategol i fynd i'r afael â chynllun gweithredu'r adroddiad Archwilio Mewnol wedi'i gynnwys yn Atodiad 1. Roedd y tabl yn manylu ar:-

- y materion oedd angen mynd i'r afael â nhw
- y camau a nodwyd i fynd i'r afael â'r materion

- diweddariad AD Strategol ar y cynnydd diweddaraf
- sylwadau – gan gynnwys barn ar i ba raddau mae'r camau yn mynd i'r afael â'r mater

Cadarnhaodd y PAM fod AD Strategol wedi cyflawni cynnydd sylweddol ar y cyfan wrth fynd i'r afael â'r materion a godwyd gan Archwilio Mewnol. Er bod bron pob un o'r camau wedi'u gweithredu bellach, mewn rhai achosion byddai'n cymryd amser i asesu a fu'r rhain yn hollol effeithiol ac roedd rhywfaint o'r llwyddiant yn dibynnu ar gydymffurfiad o fewn gwasanaethau eraill. Er mwyn cynnig sicrwydd atodol, byddai Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad pellach o brosiect gwella AD Strategol yn ystod mis Ebrill, 2014, a fyddai'n cynnwys asesiad o effeithiolrwydd rhai o'r gweithredoedd tymor hirach a nodwyd yn Atodiad 1. Yn enwedig, byddai'r adolygiad yn archwilio'r meysydd canlynol:-

- a yw cywirdeb data am weithwyr wedi gwella;
- gweithredu prosesau a gweithdrefnau newydd yn llwyddiannus fel rhan o adolygiadau'r broses Meddylfryd Systemau;
- cydymffurfiad gyda pholisïau a gweithdrefnau AD o fewn gwasanaethau;
- cywirdeb data a anfonir at yr adran Gyflogau gan AD;
- effeithiolrwydd Desg Gymorth Civica i wella gwasanaeth cwsmeriaid;
- gweithredu fframwaith recriwtio newydd yn llwyddiannus;
- datblygu cynlluniau olyniaeth ar gyfer swyddi allweddol mewn gwasanaethau.

Amlygodd y Cynghorydd M.L. Holland bwysigrwydd sicrhau fod data a ddychwelwyd yn gywir ac yn cael ei dderbyn o fewn y terfynau amser a nodwyd, a theimlai y gallai cyflwyno awtomatiaeth gynorthwyo i ddileu gwallau a gwella lefel y gwasanaeth a ddarparwyd. Rhoddodd y swyddogion fanylion y gwiriadau a'r gweithdrefnau a fabwysiadwyd, gan ddefnyddio TRENT a chynnwys adroddiadau rheolwyr, i liniaru problemau o'r fath.

Mewn ymateb i bryderon a godwyd gan Mr P. Whitham ynglŷn â chydymffurfiad gwasanaethau o ran darparu data o fewn terfynau amser, eglurodd y swyddogion y byddai unrhyw fethiant rheolaidd i gydymffurfio yn cael ei ganfod a'i herio drwy'r broses Herio Gwasanaethau. Eglurodd y PGCD y byddai adroddiad yn cael ei gynhyrchu, fel rhan o'r broses Herio Gwasanaethau, ar berfformiad gwasanaethau unigol mewn perthynas â gwahanol faterion AD.

Cadarnhaodd y PAM y byddai adolygiad yn cael ei gynnal ym mis Ebrill 2014, a byddai adroddiad cynnydd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ym mis Mai, 2014.

***PENDERFYNWYD** – fod:-*

(a) y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn yr adroddiad ac yn cydnabod y cynnydd a wnaed, ac
(b) yn cytuno y dylid cyflwyno adroddiad cynnydd pellach ym mis Mai, 2014.
(IB i Weithredu)

12 ADRODDIAD CYNNYDD ARCHWILIO MEWNOL

Roedd copi o adroddiad gan y Pennaeth Archwilio Mewnol eisoes wedi'i gylchredeg.

Cyflwynodd y PAM yr adroddiad ar gynnydd diweddaraf y gwasanaeth Archwilio Mewnol o ran ei ddarpariaeth gwasanaeth, darparu sicrwydd, adolygiadau a gwblhawyd, perfformiad ac effeithlonrwydd wrth ysgogi gwellant.

Roedd yr wybodaeth a ddarparwyd wedi'i chyflwyno i'r cyfarfod ar 17 Mawrth, 2013 a byddai'r PDC yn derbyn y sefyllfa canlyniad terfynol yn yr Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol nesaf.

Roedd yr adroddiad yn rhoi diweddariad mewn perthynas â:-

- cyflawni'r Cynllun Sicrwydd ar gyfer 2013/14
- adroddiadau Archwilio Mewnol diweddar a roddwyd
- ymateb y rheolwyr i faterion a godwyd
- perfformiad Archwilio Mewnol

Roedd manylion y gwaith a waned yn ystod 2013/14, o'i gymharu â'r Strategaeth Archwilio Mewnol, wedi'i gynnwys yn Atodiad 1. Roedd yn manylu ar sgoriau sicrwydd a'r nifer o faterion a godwyd ar gyfer yr adolygiadau a gwblhawyd, diffiniadau a ddefnyddiwyd i ffurfio'r sicrwydd archwilio a'r sgoriau a ddefnyddiwyd i asesu'r lefelau risg ar gyfer y materion a godwyd.

Roedd manylion y lliwiau a ddefnyddiwyd ar gyfer y sgoriau sicrwydd wedi'u rhoi, ynghyd â rhestr o adroddiadau a roddwyd ers mis Gorffennaf, 2013. Roedd adroddiadau Crynodeb Gweithredol a chynlluniau gweithredu wedi'u hatodi i'r adroddiad er gwybodaeth ychwanegol ac yn cynnwys:-

- Ymrwymiad Lleihau Carbon.
- Profi Sicrwydd Systemau Ariannol 2012/13.
- Strategaeth Gwblhau Taith i Waith.
- Gwasanaeth Maethu.
- Gwasanaeth Tai (Rhenti a Diwygio'r Gyfundrefn Les).
- Gweithrediadau Cefn Gwlad.
- Gosod terfynau rhwng rolau a chyfrifoldebau Gwasanaethau Cynllunio Addysg ac Adnoddau a Chyfrifeg.

Roedd ymateb y rheolwyr i faterion a godwyd gan archwilio mewnol yn cynnwys:-

Roedd y rhan fwyaf o adroddiadau Archwilio Mewnol yn nodi risgiau a gwendidau rheoli ac roedd y rhain wedi'u graddio fel risgiau critigol, arwyddocaol na chymedrol. Roedd y rheolwyr wedi cytuno ar weithredoedd i fynd i'r afael â'r risgiau hyn gan gynnwys cyfrifoldebau ac amserlenni. Byddai pob achos lle nad oedd rheolwyr yn gallu ymateb i waith dilynol, neu os oeddent wedi mynd heibio i'r dyddiad cyflwyno o fwy na thri mis, yn cael eu hadrodd a byddai'r Pwyllgor yn penderfynu a oedd angen gweithredu ymhellach. Nid oedd unrhyw faterion i'w codi gyda'r Pwyllgor ar hyn o bryd ac roedd manylion yn ymwneud â Pherfformiad Archwilio Mewnol wedi'u cynnwys yn yr adroddiad er gwybodaeth.

Cyfeiriodd y PAM at Atodiad 2, a oedd yn cynnwys adroddiadau, crynodeb o adroddiadau, Barn yr Archwilwyr a Chynlluniau Gweithredu, y gwnaed cais amdano'n flaenorol fel newid i'r dull adrodd presennol.

Mewn ymateb i gwestiwn gan Mr P. Whitham, cytunodd y PAM i roi manylion ar daenlen yn ymwneud â Pherfformiad Archwilio Mewnol, Sicrwydd Hanfodol – pob targed canran.

PENDERFYNWYD *–fod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn:-*

(a) nodi cynnydd Archwilio Mewnol a'u perfformiad hyd yma yn 2012/13. derbyn yr adroddiadau Archwilio Mewnol diweddaraf a roddwyd, a
(b) darparu manylion yn ymwneud â Pherfformiad Archwilio Mewnol, Sicrwydd Hanfodol – pob targed canran.

(IB i Weithredu)

13 ADRODDIAD ARCHWILIO MEWNOL YSGOL CLAWDD OFFA

Roedd copi o adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol (oedd eisoes wedi'i gylchredeg) yn rhoi manylion adroddiad Archwilio Mewnol ar Ysgol Clawdd Offa, Prestatyn.

Roedd y PDC wedi gofyn i adroddiad Archwilio Mewnol llawn gael ei gyflwyno i'w cyfarfod ym mis Medi gan fod y Farn Archwilio Mewnol yn nodi Sicrwydd Isel ac roedd y Cynllun Gweithredu'n cynnwys 21 o faterion y gellid eu rheoli yn yr ysgol.

Eglurodd y PAM fod cyfarfod dwysau wedi'i gynnal yn yr ysgol a gwnaed cais am adolygiad dilynol i gynorthwyo i fonitro cynnydd. Mynegodd y PAM ac Aelodau'r Pwyllgor bryder ynglŷn â diffyg rhyngweithiad ac ymgysylltiad gan aelodau'r Grŵp yn y cyfarfod. Cadarnhaodd y byddai copi o'r adroddiad dilynol yn cael ei gylchredeg i Aelodau'r Pwyllgor ar ôl ei gwblhau, a byddai adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ym mis Rhagfyr, 2013.

PENDERFYNWYD *–fod:-*

(a) y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn ac yn nodi cynnwys yr adroddiad a'r Cynllun Gweithredu, ac
(b) adroddiad dilynol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ym mis Rhagfyr, 2013.

(IB i Weithredu)

14 ADBORTH O'R CYFARFOD CYDRADDOLDEB CORFFORAETHOL

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad llafar gan y Cynghorydd M.L. Holland mewn perthynas â'r cyfarfod Cydraddoldeb Corfforaethol.

Eglurodd y Cynghorydd M.L. Holland bwysigrwydd sicrhau cydraddoldeb ledled y Cyngor mewn perthynas â phob agwedd o’r swyddogaethau a gynhaliwyd, a byddai gofyn i bob Adran gwblhau Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb (AEG) lle bod hynny’n berthnasol. Ymatebodd y PGCD i bryderon a fynegwyd gan y Cynghorydd S.A. Davies ac amlygodd berthnasedd a phwrpas AEG. Eglurodd fod y templedi ar gyfer adroddiadau i’r Cyngor a’r Cabinet wedi’u diwygio i gynnwys AEG, neu esboniad dros beidio â chael un, mewn achosion lle'r oedd angen penderfyniad.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Holland at faterion a ystyriwyd yn y cyfarfod Cydraddoldeb Corfforaethol a oedd yn cynnwys hyfforddiant o bell i Aelodau Etholedig a staff, a oedd yn cynnwys iPads a Skype, a darparu safleoedd teithwyr a sipsiwn yn y Sir.

***PENDERFYNWYD** –fod y Pwyllgor yn derbyn ac yn nodi’r adroddiad.*

15 RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Cyflwynwyd Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol (RhGD) y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol (a gylchredwyd eisoes) i’w ystyried.

Eglurodd y PGCD fod y mater o’i gwneud yn ofynnol i Aelodau Arweiniol fod yn bresennol mewn cyfarfodydd Pwyllgor wedi’i godi yn y Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Archwilio. Cytunodd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol y gallai’r RhGD nodi’r angen am bresenoldeb Aelod Arweiniol yn y cyfarfod gan ddibynnu ar natur yr adroddiad oedd yn cael ei gyflwyno.

Rhoddodd Aelodau ystyriaeth i’r RhGD ar gyfer mis Tachwedd, 2013 a chytunwyd y byddai’r Cynghorydd J. Thompson-Hill yn cael ei wahodd i’r cyfarfod ar gyfer yr eitem Diweddariad Cyllideb.

Cadarnhaodd y Pwyllgor y Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol yn amodol ar y canlynol:-

- Cyflwyno diweddariad ar yr Adroddiad Archwilio Mewnol ar Ysgol Clawdd Offa, Prestatyn a’r Adroddiad ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol i gyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ym mis Rhagfyr, 2013.

***PENDERFYNWYD** – fod y Pwyllgor yn cymeradwyo’r Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol yn amodol ar yr uchod.*
(IB a GW i Weithredu)

Daeth y Cyfarfod i ben am 13.10 p.m.